

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

24.02.2014 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

investor.bg

✓ Васил Велев: Сивият сектор в България намалява през последните години

Да бъде премахнато ранното пенсиониране настояват от Асоциацията на индустриалния капитал

„Няма сериозно изследване, което да твърди, че сивата икономика нараства, напротив тя намалява“, каза в сутрешния блок на Bulgaria On Air председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев. По думите му сивият сектор у нас действително е с големи размери, но България вече не е на първо място по този критерий, тъй като ни изпреварват "Гърция, Румъния, Южна Италия или някои от Прибалтийските страни“.

Според него сивата икономика се е свила с 3 пункта през 2011 г. и с още един пункт през 2012 г. Сходни са и данните на Световната банка. Счита, че има начин нелегалният сектор да започне да се свива с още по-бързи темпове. Например, ако се легализира сезонният труд, предлага председателят на АИКБ.

"Много хора работят кампанийно по събирането на реколтата, но не искат да се подписват под каквито и да е договори от страх да не си загубят социалните помощи. Би било добра практика да се въведе възможност за временно прекъсване на социалните плащания, а след това да те могат да бъдат подновени отново“, посочи Велев.

По думите му намаляването на плащанията в брой също би спомогнало за редуциране на сивия сектор.

Председателят на АИКБ допълни, че работодатели и синдикати имат принципно съгласие относно повишаването на възрастта за пенсиониране, но различията в позициите са кога и с колко да бъде вдигната възрастта.

„Ние също така сме против повишението на осигуровките, те просто трябва да се събират и да бъдат намалени течовете в системата. Друго, за което ще настояваме на предстоящия Тристранен съвет, е да бъде премахнато ранното пенсиониране, особено в системата на сигурността. При инвалидните пенсии също има много системни грешки, които трябва да бъдат изчистени, за да се намали огромният брой на злоупотребите“, допълни Васил Велев.

dnes.bg

✓ Васил Велев: Сивата икономика в България намалява

Да бъде премахнато ранното пенсиониране, настоява той

„Няма сериозно изследване, което да твърди, че сивата икономика нараства, напротив тя намалява“, каза в сутрешния блок на Bulgaria On Air председателят на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев.

По думите му сивият сектор у нас действително е с големи размери, но България вече не е на първо място по този критерий. „Палмата може да отиде съвсем спокойно в Гърция, Румъния, Южна Италия или в някоя от Прибалтийските страни“, посочи Велев.

Според него сивата икономика се е свила с 3 пункта през 2011 г. и с още един пункт през 2012 г. „Сходни са и данните на Световната банка. Счита, че има начин нелегалният сектор да започне да се свива с още по-бързи темпове. Например, ако се легализира сезонният труд, много хора биха се възползвали. Много хора работят кампанийно по събирането на реколтата, но не искат да се подписват под каквито и да е договори от страх да не си загубят социалните помощи. Би било добра практика да се въведе възможност за временно прекъсване на социалните плащания, а след това да могат да бъдат подновени отново“, посочи Велев.

По думите му намаляването на плащанията в брой също би спомогнало за редуциране на сивия сектор.

Председателят на Асоциацията на индустриалния капитал допълни, че работодатели и синдикати имат принципно съгласие относно повишаването на възрастта за пенсиониране, но различията в позициите са кога и с колко да бъде вдигната възрастта.

„Ние също така сме против повишението на осигуровките, те просто трябва да се събират и да бъдат намалени течовете в системата. Друго, за което ще настояваме на предстоящия Тристранен съвет, е да бъде премахнато ранното пенсиониране, особено в системата на сигурността. При инвалидните пенсии също има много системни грешки, които трябва да бъдат изчистени, за да се намали огромният брой на злоупотребите“, допълни Васил Велев.

Вестник Труд

✓ До 10 000 лв. глоба за измама с агроваучери

От 5000 до 10 000 лв. глоба ще отнасят фирми, заловени да мамят с фермерски ваучери за нафта. За физически лица санкцията ще варира от 2000 до 5000 лв. Това става ясно от поправки в Закона за подпомагане на земеделските производители, внесени в парламента от депутати от БСП.

Ваучерите покриват 60% от акциза върху нафтата, ползвана от фермери. За субсидиране на горивото в бюджета са заделени 84 млн. лева.

Проектът предвижда същите глоби да бъдат налагани и на земеделски производители - фирми или физически лица, които използват ваучерите не по предназначение. Глоби на фермерите няма да се налагат, ако нарушенията са извършени "по непредпазливост". В този случай те ще са длъжни да възстановят стойността на получените ваучери заедно със законната лихва, която в момента е малко над 10%.

Актовете за нарушения ще се съставят от чиновници към областната дирекция на фонд "Земеделие", наредила проверката.

Министерството на земеделието наскоро удължи срока за кандидатстване за ваучери до края на февруари поради липса на интерес от фермерите. От общо 84 хил. земеделци едва 18 000 са подали молби. Получаването на ваучерите пък ще стане през май, вместо на първоначално предвидената дата 15 април, стана ясно от съобщение на аграрното ведомство.

До 10 000 лв. глоба ще се налага за разораване на постоянни пасища, предвижда още проектът на БСП. За да работи текстът, Министерството на земеделието ще трябва да подготви карти на пасищата.

От забраната обаче ще се допускат изключения - със заповед на аграрния министър пасище може и да бъде разорано, ако собственикът преобразува друга част от нивите си в ливада.

Според проекта фонд "Земеделие" ще прибира 20% от сумите, които е възстановил от фермери, взели субсидии с измама. В момента тези пари влизат директно в бюджета. Мотивът е, че така фондът ще покрива разходите си по събирането. Ведомството ще си удържа и до 25% от сумите, с които са наказани фермерите за неспазване на екоизискванията при тяхната дейност. Наред с това занапред УС на фонд "Земеделие" ще гласува и размера на националните доплащания, давани към субсидиите за ниви от ЕС. В момента те се определят с решение на правителството.

Вестник Стандарт

✓ 103 млн. евро за биоземеделие

103 млн. евро е сумата, която ще могат да си разделят мераклиите да развият биоземеделие в периода между 2014 и 2020 г. Сумата е заложена в мярка 11 "Биологично земеделие" на новата Програма за развитие на селските райони. Бенефициентите по мярката са земеделски стопани, които са готови да поемат 5-годишен ангажимент да развият биоживотновъдство или растениевъдство. Тези, които ще се занимават с растениевъдство, трябва да разполагат с поне пет декара земя, за която могат да докажат, че имат право да обработват. Желаящите да правят биомед могат да кандидатстват за подпомагане за биологично пчеларство, ако притежават поне 20 пчелни семейства. За да получат подпомагане за биоживотновъдство, стопаните трябва да имат поне пет декара земя и едно животно. Очаква се прилагането на мярката да доведе до намаляване на употребата на минерални торове и пестициди, както и до ограничаване замърсяването на почвите и водите.

290 млн. евро пък е сумата, която е заложена в мярка 10 - "Агроекология и климат". В рамките на тази мярка земеделците поемат различни ангажименти за опазване на почвите и водите, както и за ограничаване на вредните влияния върху климата, но без да се наемат да произвеждат биопродукция. Това са ангажименти, които и досега се стимулираха с подпомагане по ос 2 на Програмата за развитие на селските райони, казаха от земеделското министерство. В това число влизат възстановяване и поддържане на затревени площи с висока природна стойност, поддържане на местообитанията на защитени видове в обработваеми земи с орнитологично значение, както и контрол на почвената ерозия и традиционни практики за сезонна паша.

✓ Дават европейски пари за обучение на фермери

София. Българските фермери и собственици на гори ще могат да се обучават безплатно с европейски средства. Те са отпуснати по Програмата за развитие на селските райони, по която има одобрени школи, които вече набират кандидати за курсове и информационни дейности. Това съобщават от Държавен фонд „Земеделие“.

Всички пълнолетни лица, заети в селското и горското стопанство, могат да се запишат за курсовете, които са в разделите растениевъдството, лесовъдството и животновъдството.

Проблемите по опазване на околната среда от нитрати, предпазването от почвена ерозия, промените в климата и биоразнообразието, курсове и семинари по агроекология и устойчиво управление на стопанствата в съответствие с европейското законодателство, са предвидени в програмата на обученията, обясняват от ДФ "Земеделие". И уточняват, че курсантите ще получат и знания по счетоводство и маркетинг, работа със софтуер и други иновационни технологии.

✓ Връщаме си авиопазара

София. 2,2 млн. пътници са превозили българските авиокомпани през миналата година, което е 5,8% ръст спрямо 2012-а. Това отчете Светослав Станулов, председател на Асоциацията на българските авиокомпани (АБА), на годишната среща на бранша в хотел "Вега" в столицата. С този ръст родните авиопревозвачи си връщат част от българския авиопазар и вече държат 29% от него.

Общият брой на пътниците от редовни и чартърни полети през 2013 г. е 6 910 000, което е с 4,04% повече спрямо 2012 г. Ръст от 8,1% на пътниците по редовните си международни полети за миналата година, отчита "България Ер", която е превозила 815 000 души от и до летище София.

По данни на АБА до и от летище Варна с чартърни полети са били превозени общо 814 хил. пътници (ръст от 4%). 336 000 от тях са превозени от родни авиокомпани, което е ръст от 4,1 на сто спрямо 2012 г. До и от летище Бургас са били превозени 1,847 млн. пътници, което е ръст от 7,9%. От тях 724 хиляди пътници са превозени от български авиокомпани - ръст 14,8 на сто.

Вестник 24 часа

✓ Предвидените суми по Програма за развитие на селските региони са 2 340 000 000 евро

Предвидените суми по Програма за развитие на селските региони са сериозни, и ако бъдат разумно инвестирани, ще изпълнят много неща, от които имаме нужда. Това каза в интервю за Агенция „Фокус“ Спас Панчев, заместник-председател на ПГ Коалиция за България и лидер на Земеделски съюз „Александър Стамболийски“. „Те най-вече биха помогнали на правителството да изпълни онова свое обещание за разкриване на нови работни места и помощ за малкия и средния бизнес в България. Много се надявам, че разплащателната агенция ще съдейства, така че всички средства да бъдат разпределени и ще помогне да бъдат усвоени от българските бенефициенти“, допълни той.

По отношение на самата рамка на Програмата за развитие на селските райони, той коментира: „Тя обхваща периода 2014 – 2020 година. За този период като възможности за тази програма очакваме около 2 340 000 000 евро. Това е една прилична сума, разпределена по години прави около 650 – 660 млн. евро годишно, които ще отиват по различните програми за развитие на селските райони. Смятам, че има достатъчно средства, които ако успее българския бизнес да усвои, ще се открият нови работни места, нов бизнес и най-вече ще има възможност за развитие в по-малките населени места. Доста средства са заделени като възможност за развитие на малките фермери, за хуманното отношение към животните. Има и доста предвидени средства за консултантски услуги и обучение извън чисто земеделските производства“, каза още Спас Панчев.

✓ Греков: Към нашите земеделски производители има засилен интерес

Убеден съм, че нашите земеделски производители в някои отношения изпреварват европейските, но затворени в тясното българско пространство, те не могат да бъдат видени и чути. Това каза за „Фокус“ проф. Димитър Греков, министър на земеделието и храните, по повод българското представяне на Международния салон по земеделие SIA 2014 в Париж.

„Впечатлен съм от това, което се предлага и все повече храни трябва да участват на такива изложения, защото България и земеделските производители има с какво да се представят. Не трябва да се срамуваме, напротив трябва да бъдем значително по-активни. Те трябва все повече да се хвалят с това, което са постигнали през последните години“, допълни той.

По отношение на впечатленията му, при откриването на българския щанд на Международния салон по земеделие в Париж, проф. Греков коментира: „Впечатлени сме от това, че към нас има засилен интерес през последните години. Продължаваме с традицията от четири години, откакто започнахме за първи път да се представяме по най-големите изложения в света по храни.

Днес виждаме, че интересът на тези, които един път са били на нашия щанд, продължава. Те отново посещават и се интересуват както от българските традиционни храни, така и от биологичните. Ръст в интереса наблюдаваме не само на това изложение, но и в други, което показва, че българските хранителни и земеделски продукти трябва да бъдат все повече представяни и рекламирани на международни изложения, въпреки малките ни финансови възможности.

Без реклама не може, така че аз призовавам все повече български земеделски производители да участват в тези изложения, за да могат да показват своята продукция“, каза още проф. Греков.

Министерство на земеделието и храните ще предприеме мерки за повече реклама на българската продукция, защото тя не е по възможностите на отделната фирма. Тези фирми, които могат да се представят достойно, са много.

„Ние имаме, с какво да участваме на такива изложения, и с какво да бъдем известни. Ние не сме известни само с розовото масло, с растителния и животински потенциал, с който разполагаме.

Ние сме известни с това, което през последните години, е направено в нашата страна, достигнато е като качество и количество на хранителните продукти в земеделското производство, не само като суровина, но и като преработена хранителна продукция, която трябва да е предлагана. Тя е чудесна продукция, която трябва все повече да бъде рекламирана“, допълни той.

На въпрос, с какво се отличават българските продукти от останалите, представени на Международния салон по земеделие, проф. Греков посочи: „Отличават се с това, че храните притежават много добри вкусови качества, с истинския им неподправен вкус, с който се характеризират.

Голяма част от нашите хранителни продукти са произведени така, че натуралното в тях си личи и смятам, че европейския консуматор оценява това. Затова смятам, че те ще продължат да бъдат търсени не само на европейския пазар“, каза още проф. Димитър Греков.

✓ Пазарът на труда през 2013 г.: Бизнесът съкращава, а държавата наема

Най-драстичен е спадът в строителството - с цели 7%

Бизнесът е продължил да освобождава работници, докато държавата е наемала през миналата година. Това показват данните на Националния статистически институт (НСИ) за наетите и средната работна заплата по икономически дейности, които бяха публикувани миналата седмица. Те показват, че частният сектор се е разделил с 46 хил. работни места през 2013 г., докато общественият е създал малко над 2 хил. В администрацията са освободени малко под 900 служители въпреки заявката на правителството за съкращения. Заплатите там са се увеличили с около 6% (виж графиката).

Общият брой на наетите на трудов договор в страната се е свил с почти 44 хил. души. За сравнение, спадът през 2012 г. (спрямо 2011 г.) беше почти двойно по-малък - около 24 хил., а най-много работни места бяха изгубени през 2010 г., когато наетите се свиха със 162 хил. души по данни на националната статистика.

Кои сектори са над водата

Ако трябва да съдим за здравето на различните сектори в българската икономика по това дали откриват или съкращават работни места, най-добре се представя секторът на административните дейности с почти 5 хил. нови служители (виж графиката). В "култура, развлечения и спорт" пък има почти 1700 нови работни места, а в образованието - едва около 300. Данните са общо за обществения и частния сектор.

Най-силно е пострадала заетостта в секторите строителство и преработваща промишленост. Строителството, който беше и най-засегнатият от кризата бранш и където продължава да се наблюдава спад на добавената стойност (според данните на НСИ за брутния вътрешен продукт), е загубило цели 7% от работните си места, или около 9400 души по-малко са работили там през 2013 г. в сравнение с година по-рано. През миналата година наетите там са били общо почти 124 хил. души. В преработващата промишленост около 14 хил. души са загубили работата си, но в процентно изражение това е по-малко спрямо строителния сектор - около 3%. Другите браншове, които са освобождавали хора, са хотелите и ресторантите (малко под 7 хил. души) и финансови дейности и недвижими имоти (4300 души по-малко).

Преработващата промишленост осигурява най-много работни места от всички сектори. Според данните на НСИ там работят почти 477 хил. души. На второ и трето място са съответно търговията (с 374 хил. наети) и образованието (малко над 163 хил. души).

Държавни галеници

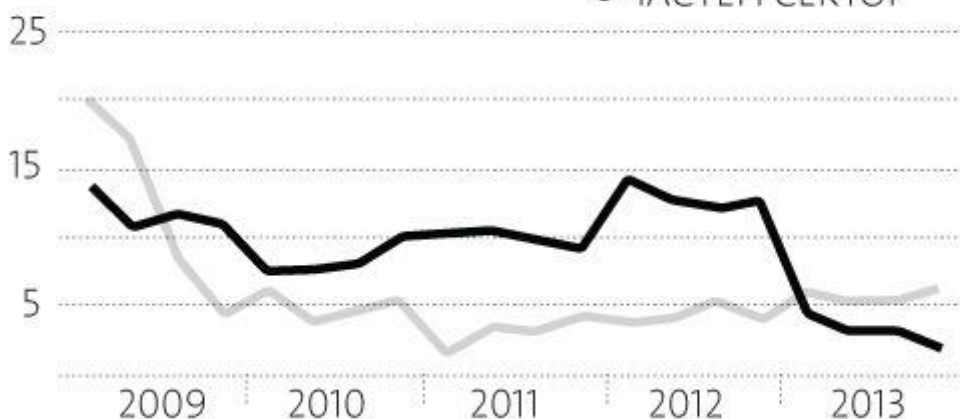
През 2013 г. държавата е плащала средно с около 500 лв. повече годишно, отколкото частният сектор (съответно 10 хил. и 9.6 хил. лв.). Най-големи са разликите между заплащането в обществения срещу частния сектор (в полза на първия) съответно в добивната промишленост и в икономическата дейност "Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива". При добивната промишленост разликата е над 7400 лв., а в енергийния сектор - малко под 7 хил. лв. Частният бизнес пък се представя по-добре от публичния при съобщенията и плаща над 10 хил. повече годишно. Науката в обществения сектор също е доста ощетена в сравнение с частния. Там наетите получават около 7600 лв. по-малко годишно (в сравнение с частния сектор).

Добрата новина е, че нито един бранш не е намалявал възнагражденията. Най-много се е увеличило заплащането в търговията - с 22.3% (виж. графиката). Номинално пък най-много получават наетите в транспорт и съобщения - средно 15.7 хил. лв. през 2013 г.

✓ По-бавен ръст на доходите през 2014

РЪСТ НА СРЕДНАТА РАБОТНА ЗАПЛАТА НА НАЕТИТЕ ПО ТРУДОВО И СЛУЖЕБНО ПРАВООТНОШЕНИЕ НА ГОДИШНА БАЗА (2009-2013), %

● ОБЩЕСТВЕН СЕКТОР
● ЧАСТЕН СЕКТОР

Данните за пазара на труда и нивото на средната работна заплата през 2013 г. поставят интересни въпроси за динамиката на заетостта и доходите през настоящата година.

Заетостта стагнира, безработицата расте

След обещаващото начало на 2013 г. пазарът на труда изпрати годината с нов спад на броя на заетите. Работещите през последното тримесечие на 2013 г. са с 20.7 хиляди по-малко от същия период на 2012 г. С малко повече се увеличават безработните. Коефициентът на заетост на населението над 15-годишна възраст остава на нивата си от същия период на миналата година – 47.0%.

Тези данни са разочароващи на фона на положителните сигнали в първата половина на 2013 г., когато броят на заетите се увеличи в две поредни тримесечия на годишна база след четиригодишен период на постоянен спад, започнал през първото тримесечие на 2009 г. Увеличаващият се брой на продължително безработните лица е доказателство за структурните характеристики на безработицата в страната, за което ИПИ наскоро предупреди. През последното тримесечие на 2013 г. шест от всеки десет безработни лица са без работа от повече от година. В същото време все повече предприятия посочват липсата на подходяща работна ръка като основна пречка пред разширяването на дейността си.

Ръстът на доходите в частния сектор изостава

За пръв път от началото на кризата се забелязва и друга интересна тенденция – през 2013 г. средната заплата в общественния сектор нараства по-бързо на годишна база от тази в частния сектор. Основната причина за това е резкият спад на темпа на увеличаване на заплатите в частния сектор. В съчетание с високата безработица, увеличаването на икономическата активност на населението, стагнацията на инвестициите и дефлационните тенденции у нас е напълно възможно тази тенденция да продължи и през първата половина на 2014 г.

Липсата на търсена от работодателите професионална квалификация в голяма част от безработните също е фактор, оказващ влияние в тази посока. В подобна ситуация продължаващото увеличаване на дела на трайно безработните лица навежда на две основни заключения:

- Публичните средства, насочени към повишаване на професионалната квалификация или преквалификация на безработните, не се използват достатъчно ефективно;
- Възстановяването на заетостта на нискоквалифицираните работници ще бъде по-скоро следствие от цялостното подобрене на икономическата конюнктура.

Какво ни очаква

С оглед на поредното административно увеличаване на цената на труда от началото на 2014 г. (повишаване на минималната работна заплата и минималните осигурителни прагове) като основна надежда за по-висока заетост и доходи се очертава очакваният през 2014 г. по-висок ръст на брутния вътрешен продукт.

Въпреки това растеж на БВП от порядъка на 1-1.5% едва ли ще бъде достатъчен, за да окаже чувствителен ефект както върху заетостта, така и върху доходите. Към този момент като потенциален източник на допълнителен растеж на тези индикатори се очертава единствено евентуално повишаване на търсенето в рамките на ЕС. Възможността 2014 да бъде "нулева година" по отношение на заетостта и доходите остава реална.

✓ МВФ: България изостава с усвояването на еврофондовете

Страната е отбелязала напредък, но трябва да работи за по-ясни правила и механизми, се посочва в доклад на институцията

По-ясни механизми за усвояване, по-добра комуникация между всички заинтересовани страни и приемане на специален закон за помощ и управление на европейските фондове. Това са част от мерките, които Международният валутен фонд (МВФ) препоръчва на България с цел страната да се подготви по-успешно за следващия програмен период. Препоръките са част от доклад на институцията за усвояването на средствата от Европейския съюз (ЕС) от страна на България.

Според анализаторите от фонда от присъединяването си към ЕС през 2007 г. страната изостава с усвояването на еврофондовете, въпреки че се справя по-добре в сравнение с Румъния. Към края на 2012 г. степента на усвояване в България е 34% от предвидените за страната средства по структурните и Кохезионния фонд спрямо 12% за Румъния, а в края на юни 2013 г. числата са съответно 41 и 18%.

Колембливо начало

Подобно на други новоприсъединяващи се към ЕС страни в първите години на членството си, които в случая съвпадат и с първите години от програмния период, България отчита по-слаби темпове на усвояване, като една от причините за това е недостатъчният административен капацитет. Същевременно, отбелязват авторите на доклада, заради прегряването на икономиките в Централна и Източна Европа до началото на глобалната криза през 2008 г. някои анализатори дори гледат положително на по-слабите темпове на усвояване.

Ниската първоначална степен на усвояване обаче отразява и още редица други слабости. Сред тях икономистите от МВФ открояват например тромавите процедури по кандидатстване, административните пречки и сложните правила за обществени поръчки. Допълнителни пречки за изпълнението на проектите се оказват неясните процедури и сложните насоки. Освен недостатъчните умения и подготовка на държавната администрация проблем в този първоначален период е и липсата на капацитет от страна на самите бенефициенти за своевременна подготовка на проектите, което води и до последващо забавяне на верифицирането им, а оттам – и на плащанията по тях. "През втората половина на 2010 г. усвояването се ускори, което отразяваше високия приоритет, който правителството даде на подобряването на усвояването, включително чрез назначаването на специален министър за средствата от ЕС", отбелязват авторите на доклада.

Постигнатите по-високи темпове на усвояване на средствата от ЕС обаче крият и някои рискове, отбелязват от МВФ. През 2011-2012 г. страната успява реално да постигне договарянето на 100% от предвидените за програмния период средства,

които се равняват на близо 4.5% от БВП за 2012 г. Въпреки това предизвикателството пред България е тепърва да успее да използва 4 млрд. евро, които иначе ще бъдат загубени. Освен това постигнатото до момента по-добро усвояване се дължи на по-големи авансови плащания към бенефициентите, както и на по-бързи процедури по верификация и съответно на по-бързи междинни плащания. В случай че впоследствие бъдат открити несъответствия обаче, това ще доведе до увеличаване на бюджетния дефицит, тъй като финансовата отговорност ще се носи от правителството, като ЕС няма да може да компенсира похарчените средства.

Препоръки

В доклада си икономистите от МВФ отправят и редица препоръки към България, които биха помогнали за по-добрата подготовка за следващия програмен период. Сред тях са например разработването на правителствена стратегия с ясни и измерими цели и приоритети за периода 2014-2020 г., както и на механизми за по-добро оценяване на напредъка на страната не само чрез степента на усвояване, а и чрез включването на по-подробни критерии, сред които и степента на социална възвращаемост от изпълняваните проекти.

Сред мерките, които страната би било добре да приложи, са и такива, насочени към постигането на по-добра и своевременна комуникация между всички заинтересовани страни в процеса на усвояването на еврофондовете. От МВФ препоръчват още да се работи в посока насърчаване на сътрудничеството между централното управление и местната власт, както и за засилване на ролята на местните структури за предоставянето на информация, насоки и съвети на крайните бенефициенти.

Според анализаторите от фонда би било добре България да приеме и специален закон за помощ и управление на европейските фондове, който да регламентира подробно правилата за кандидатстване, отпускане и получаване на средства по отделните, както и процедурите за последващ контрол върху използването им. Създаването на електронна процедура за обществени поръчки чрез онлайн платформа за подаване на оферти също е сред мерките, които биха подобрили представянето на страната през новия програмен период благодарение на възможността за по-добра отчетност и по-голяма прозрачност на процеса. Като препоръка от МВФ отбелязват и насърчаването на публично-частните партньорства за участие в процеса на усвояване на средствата от ЕС.

✓ ББР ще прави фонд за дялови инвестиции

Инициативата ще е насочена към стартиращи фирми, но размерът още не е уточнен

До края на годината трябва да заработи специален фонд за капиталови инвестиции към Българската банка за развитие (ББР). Целта е да се подпомагат стартиращи и иновативни фирми, които все още нямат кредитна история и на които търговските банки отказват финансиране. Това ще става не със заеми, а с капиталово участие на ББР. Това каза главният изпълнителен директор на банката Димо Спасов в интервю за "Дарик радио".

Съучастие вместо кредит

Фондът за дялови инвестиции е предвиден в Закона за ББР като дъщерно дружество на финансовата институция, но все още не е създаден. "Нашата идея е той да стартира в рамките на 6 до 9 месеца", каза Спасов. В момента банката проучва юридическите подробности.

"Банката ще участва с процент от капитала на фирмата и ако идеята сработи, в един последващ етап банката ще трансформира този капитал в дълг, който фирмата постепенно да изплати и да продължи напред", обясни Спасов. Все още не е определена сумата, която ще бъде заделена за фонда.

Точно в момента оперират няколко фонда за дялови инвестиции в различни стадии от развитието на компаниите, които бяха създадени с еврофондове по програмата Jерemie. Затова е неочаквано, че държавната банка се насочва ресурс към такъв продукт сега.

Експортни продукти

Над 100 млн. лв. са определени от ББР за насърчаване на експорта през тази година, каза още Спасов. Освен предекспортно финансиране банката подготвя и следекспортно финансиране като част от нов пакет продукти, които ще бъдат представени тази седмица. По думите на Спасов българските компании в момента се интересуват от износ към страни извън ЕС, където пазарите са неразработени. Като примери той посочи Турция и Близкия изток, включително Катар, където перспективни са земеделските продукти.

Лихвите надолу

Лихвите по кредитите за бизнеса ще падат, прогнозира Спасов. По думите му лихвите в света в момента са на най-ниските си нива и няма вероятност да започнат да се повишават в следващите месеци. Друга причина за тази прогноза е, че чрез своите он-лендинг програми ББР ще финансира банките с доста евтин ресурс. Това означава, че заемът за крайния кредитополучател също ще е евтин.

✓ Повече субсидии за по-малките стопанства

Агроминистерството изненада сектора с проект за борба с концентрацията на средства

Министерството на земеделието предлага директните евросубсидии да отиват в по-голяма степен към по-малките производители. Става въпрос за над 5 млрд. евро до 2020 г., които се разпределят между 80 хил. физически и юридически лица. Новата концепция е да се въведе т.нар. преразпределително плащане, което ще осигури по-високо финансиране за първите 300 дка от стопанствата. Според последното преброяване на земеделските стопанства от 2010 г. средната обработваема площ за една фирма е малко над 100 дка, т.е. повечето фермери ще попаднат в групата на облагодетелстваните.

Идеята се появи като проект на промени в наредба на сайта на земеделското министерство, без да е обсъждана с отрасловите сдружения, което доведе до силно недоволство в сектора. От агроведомството обявиха, че с публикуването

на наредбата "поставят начало" на обществените обсъждания, макар и да не е ясно на какви точно анализи стъпва предложението.

Посоката на промените носи смисъл. През последните години разпределяните по около 1 млрд. лв. годишно направиха големите зърнопроизводители много силни, стопанствата започнаха да намаляват като брой, а производството на плодове и зеленчуци и отглеждането на животни не беше атрактивно. Причината е, че субсидията се дава на площ без значение от добавената стойност и така, колкото по-големи парцели се обработват, толкова повече средства отиваха към отглеждащите зърно, при който бизнес и средните разходи на декар са по-ниски от останалите производства.

Поискано от Брюксел

Брюксел даде два начина за борба с концентрацията на средства. Едната възможност е държавите членки да намалят субсидиите на фирмите, получаващи над 150 хил. евро с минимум 5%. Другата е да се въведе т.нар. преразпределително плащане, чиято цел е да стимулира по-малките производители. Тази схема означава, че субсидията за всеки от първите 300 дка в стопанството е по-висока от средната помощ за страната, като надбавката може да бъде максимум 65%.

България очевидно е избрала втория вариант, като от земеделското министерство съобщиха, че се планира по-висока субсидия за първите 300 дка площи и съответно намалението ѝ за фирмите с над 10 хил. дка. В наредбата на земеделското министерство обаче конкретни добавки няма, което прави невъзможна оценката на ефекта от мярката. От ведомството съобщиха, че те ще бъдат уточнени по време на обществените обсъждания, като крайният срок да се изпрати предложението в Брюксел е лятото.

Предложение без дебат

Проектът на агроминистерството доведе до недоволство в земеделския сектор. Причината е, че предложението е направено без никакви обсъждания с браншовите сдружения. От асоциацията на земеделските производители съобщиха, че предложението е изготвено "на тъмно" без ясен анализ и прогноза за ефекта от тази схема. Пред "Капитал Daily" председателят на сдружението Венцислав Върбанов събщи, че не са водени разговори с браншовите сдружения по темата, въпреки че администрацията е декларирала, че ще се чуят всички мнения. "Определено сме притеснени от начина, по който е взето това решение", коментира и зам.-председателят на асоциацията на зърнопроизводителите Ангел Вукодинов. По думите му избирането на схема, по която ще се разпределят субсидиите, трябва да изхожда от анализ и прогнози какви биха били икономическият и социалният ефект от нея.

(Д)ефекти

Независимо какъв начин на подпомагане ще избере България за новия програмен период, фермерите виждат и предимства, и недостатъци на възможните схеми. Най-очевидният дефект е, че каквото и съотношение на субсидиите да се изготви, системата за кандидатстване и изплащане на средствата ще се усложни допълнително.

Намалението на субсидиите за най-големите фирми ще обхване много малка част от тях (вероятно до около 1000 компании), а същевременно би освободило ресурс за всички останали. Има обаче риск от изкуствено раздробяване на компании с цел избягване на ограниченията, защото е малко вероятно агроминистерството да успява да проследи свързаните фирми.

При преразпределителното плащане се предвижда по-голяма субсидия за най-малките, което може да им даде повече възможности за развитие. "С такова плащане ще се постигне малко по-равномерно разпределение на средствата между отделните сектори в отрасъла, защото и животновъдните стопанства, и зеленчуковите и овощните градини са по-ограничени откъм земеползване и немалка част са концентрирани до 300 дка", смята Николай Вълканов от Института за пазарна икономика.

Доколкото все повече собственици на земи обвързват исканите ренти с нивата на субсидиите, е възможно преразпределителното плащане да доведе до ръст на рентите в стопанствата до 300 дка в някои региони и съответно увеличение на разходите за бизнеса. Този ефект обаче може да се оцени, когато станат ясни конкретните добавки.

[Вестник Сега](#)

✓ За 13 г. учениците в техникумите са се стопили с над 40 000

Нов доклад потвърди констатациите на бизнеса, че професионалното обучение е в трагично състояние

Обучението в професионалните гимназии е в критично състояние - броят на учениците драстично е намалял, учебните програми са остарели, делът на младите учители е незначителен. Това са част от изводите в проекта на концепция за развитие на професионалното образование, разпространен от социалните партньори. Констатациите в проектостратегията обаче не са нови - бизнесът от години алармира, че има недостиг на заварчици и асансьорни техници например, а кадрите, които излизат от техникумите, нямат добра практическа подготовка.

Според данните в проекта броят на учениците в професионалните училища е намалял от 186 135 през учебната 2000/2001 г. на 140 352 през 2012/2013 г. При младите учители промяната е още по-драстична - докато през 2000/2001 г. преподавателите до 34-годишна възраст са били 4151 (23%), то през 2012/2013 г. броят им е вече 1291 (9.88%). Обратната тенденция се наблюдава при колегите им на 60 и повече години - преди те са били около 26%, а сега са 47 на сто.

Най-сериозната промяна в професионалното образование, която бизнесът многократно предлага, е въвеждането на обучението чрез работа, т.нар. дуална система. В парламента вече има внесени текстове, с които промяната да влезе в училищата. Срокът, който министърът на образованието си поставя е учебната 2015/2016 г. Част от дуалната система е и закононото регламентиране на статута на наставниците, които да обучават учениците в реална работна среда.

Вече споделени идеи, които са намерили място и в концепцията, са определянето на защитени професии - такива, за които няма кандидати, но са важни за икономиката, и осъвременяването на учебните програми с участието на работодателските организации. В последните години стремежът на училищата да привличат повече ученици за по-голям

бюджет доведе до приемането на ученици с нисък успех в "елитни" училища и до нулев прием по стратегически важни за страната професии, се посочва в проекта на концепция. В него се предвиждат и социални мерки, чиято цел е намаляване на дела на отпадащите ученици и осигуряване на по-добър достъп до професионално обучение на ученици от социално слаби семейства. Такава идея например е създаването на общежития или осигуряване на транспорт за деца от семейства с ниски доходи от отдалечени и малки селища.

НА КИЛО

Проектът на концепция за развитие на професионалното образование е поредният в бума от стратегически документи, избълвани от просветното министерство в последните две седмици. Нито един от тези анализи не е придружен с ясна рамка на ангажиментите и финансова обосновка. Обещанията в тях обаче са бомбастични - от поредното заричане, че децата ще учат на планшети и по електронни учебници, до изгодни кредити за млади учители и скрининг тестове за 4-годишните.

✓ С 300 000 лв. от ЕС чиновници ще учат как се прави е-управление

Чиновници ще ходят на 3-месечни курсове по електронно управление, става ясно от обществена поръчка, обявена от Министерството на транспорта и съобщенията. Обучението ще струва 321 500 лева., а ресурсът е осигурен от еврофондовете. Това е поредната сума, която отива за каузата на модерните и удобни онлайн услуги, които трябва да предоставя администрацията. Според плановете на сегашното правителство България ще има е-управление на прилично европейско равнище едва към 2020 г.

Сега министерството на съобщенията търси изпълнител, който да организира обученията, като подготви съответните учебни материали, програма и проведе дистанционни лекции за 200 експерти. Ще има и 5 еднодневни семинара в София за по 20 души на тема "Приоритетни административни услуги за централната и общинските администрации".

Още през пролетта на 2013 г. кметът на София Йорданка Фандъкова и служебният министър Роман Василев тържествено "откриха" 50 е-услуги. Те обаче и до днес не могат да се ползват, защото чиновниците не са научени да работят с тях. Въпреки че през последните 10 години са похарчени стотици милиони, България остава една от най-изостаналите в ЕС по е-управление.

[Вестник Преса](#)

✓ Собственици на офшорки – на светло

Ще има публични регистри във всяка страна от Евросъюза, в които да се публикуват данни за действителите притежатели на анонимните компании, фондации и тръстове

Европейският парламент направи стъпка към осветляване на собствениците на офшорни фирми. На съвместно заседание комисииите по икономика и по вътрешен ред одобриха създаването на публични регистри във всяка страна от Евросъюза, в които да се публикуват данни за действителите притежатели на анонимните компании, фондации и тръстове. Това предаде порталът „Еурактив“. За „вдигане на офшорните завеси“ са гласували 45 членове на комисията, един се е въздържал и само един е бил против. Очаква се текстовете да влязат в пленарната зала през март. Новите регистри ще бъдат публично достъпни, но хората, които търсят информацията, също ще трябва да се легитимират чрез онлайн регистрацията.

Мярката е част от законодателни промени, свързани с борбата срещу прането на пари и укриването на данъци. „От години престъпността в Европа използва анонимността на офшорните компании и сметки, за да скрие своите финансови ресурси. Създаването на регистър на крайните собственици ще помогне да се премахне тайната на офшорните сметки и ще подкрепи борбата с прането на пари и избягване на данъчното облагане“, заяви докладчикът по темата - латвийският депутат от ЕНП Крисянис Каринс.

Правилата ще се отнасят и до собствеността на казина. Дали и други хазартни компании ще бъдат включени в новите правила, ще решават самите държави от общността. Депутатите обясняват, че са включили тръстовете към изискванията за вписване в регистрите, защото те веднага биха се превърнали в „перфектното средство за престъпниците, които искат да избегнат данъците или да изперат незаконно придобитите си средства“. В началото на годината у нас влезе в сила законът „Цонев-Пеевски“, с който се забрани на дружества, регистрирани в офшорни зони, да притежават пряко или косвено акции в банки, застрахователни компании, пенсионни фондове, както и да участват в над 20 сектора от икономиката. Справка на „Преса“ показва, че проектозаконът ще засегне 1413 български дружества, чиито фирми майки се намират в офшорни центрове.

[Вестник Монитор](#)

✓ Последни сме по иновации в ЕС

България е на последно място в Европа по финансиране на научни изследвания и иновации, показва статистиката. Страната ни заделя три пъти по-малко средства за иновации от средното в ЕС, а бюджетите на изследователските институти към БАН са на абсолютния минимум. Сред най-новите изобретения, включени в работата на учените от Центъра за суперкомпютърни приложения, е термокамера, която може да улавя различни дефекти на сгради. Термокамерата улавя инфрачервената светлина, която е невидима за човешкото око. Приложението ѝ е широко – от измерване на сгради до залавянето на нелегални емигранти по границата, казва докторантът в БАН Николай Стоименов. За да се сдобият с термокамера, която е необходима за научни изследвания, младите учени от БАН са кандидатствали за еврофинансиране. Подобна апаратура струва около €36 000. Въпреки че Институтът по математика и

информатика към БАН е един от отличниците по усвояване на европари, като цяло България е на дъното в Европа по използване на средства за наука и иновации, споделят учените от института.

Успехът при кандидатстване у нас е 15% при средно за Европейския съюз 20%. За следващите 7 г. са предвидени €20 млрд. повече за развитието на науката на Стария континент. Средствата са предвидени и за повишаване на заплащането на учените от Централна и Източна Европа. Общият бюджет до 2020 г. възлиза на €80 млрд. У нас обаче законопроектът за иновациите, изготвен от служебното правителство на Марин Райков, все още чака да бъде разгледан от депутатите.

✓ От 2015 г.: Европейски субсидии за ниви само при правно основание

От 1 януари 2015 г. земеделците ще получават директни плащания за обработваните от тях земи само ако имат правно основание за ползването им. Това предвиждат промени в Закона за подпомагане на земеделските производители. Той урежда прилагането на Схемата за единно плащане на площ (СЕПП) в България, която се финансира от Евросъюза. От тази европейска схема се възползват най-голям брой земеделци, като през тази година кандидатите за подпомагане са над 90 хиляди. Тъй като СЕПП е максимално опростена и достъпна, се усвояват над 90% от средствата.

Измененията се правят, за да се прекрати практиката за подаване на заявления за подпомагане по схемата без правно основание за ползването на нивите и без знанието и съгласието на техните собственици, се допълва в мотивите към проекта. Ползватели на земеделски площи могат да бъдат собственици, арендатори, наематели, кооперации и ползватели на земеделски масиви в резултат на сключени споразумения.

Правните основания за обработка на земите ще се регистрират в специален софтуер, създаден от Министерството на земеделието и храните и обвързан с Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК). Основно изискване на европейското законодателство за получаване на директни плащания е кандидатът да поддържа нивите в добро земеделско състояние. Ако промените бъдат приети, по Схемата за единно плащане на площ ще може да се кандидатства само с площи, които фигурират в софтуерния продукт на името на кандидата за подпомагане. В мотивите си вносителите посочват, че промените ще ликвидират практиката да се искат директни плащания за ниви, които кандидатите ползват без знанието или съгласието на техните собственици. Според тях с промените ще се сведат до минимум случаите на застъпвания на заявени за подпомагане земеделски площи – казус, който всяка година създава проблеми на фермерите.

[investor.bg](#)

✓ 2014 г. може да е „нулева“ по отношение на заетостта и доходите

За пръв път от началото на кризата средната заплата в общественния сектор расте по-бързо от тази в частния, посочва анализаторът Явор Алексиев от ИПИ

Данните за пазара на труда и нивото на средната работна заплата през 2013 г. поставят интересни въпроси за динамиката на заетостта и доходите през настоящата година. Това се казва в анализ на икономиста Явор Алексиев от Института за пазарна икономика (ИПИ).

Заетостта стагнира, безработицата расте

След обещаващото начало на 2013 г., пазарът на труда изпрати годината с нов спад на броя на заетите.

Работещите през последното тримесечие на 2013 г. са с 20,7 хиляди по-малко от същия период на 2012 г. С малко повече се увеличават безработните. Коефициентът на заетост на населението над 15-годишна възраст остава на нивата си от същия период на миналата година – 47%.

Тези данни са разочароващи на фона на положителните сигнали в първата половина на 2013 г., когато броят на заетите се увеличи в две поредни тримесечия на годишна база след четиригодишен период на постоянен спад, започнал през първото тримесечие на 2009 г.

Увеличаващият се брой на продължително безработните лица е доказателство за структурните характеристики на безработицата в страната. През последното тримесечие на 2013 г. шест от всеки десет безработни лица са без работа от повече от година. В същото време, все повече предприятия посочват липсата на подходяща работна ръка като основна пречка пред разширяването на дейността си.

Ръстът на доходите в частния сектор изостава

За пръв път от началото на кризата се забелязва и друга интересна тенденция – през 2013 г. средната заплата в общественния сектор нараства по-бързо на годишна база от тази в частния сектор.

Основната причина за това е резкият спад на темпа на увеличаване на заплатите в частния сектор. В съчетание с високата безработица, увеличаването на икономическата активност на населението, стагнацията на инвестициите и дефлационните тенденции у нас, е напълно възможно тази тенденция да продължи и през първата половина на 2014 г.

Липсата на търсена от работодателите професионална квалификация при голяма част от безработните също е фактор, оказващ влияние в тази посока. В подобна ситуация продължаващото увеличаване на дела на трайно безработните лица навежда на две основни заключения:

1. Публичните средства, насочени към повишаване на професионалната квалификация или преквалификация на безработните, не се използват достатъчно ефективно;
2. Възстановяването на заетостта на нискоквалифицираните работници ще бъде по-скоро следствие от цялостното подобрене на икономическата конюнктура.

Какво ни очаква

С оглед на поредното административно увеличаване на цената на труда от началото на 2014 г. (повишаване на минималната работна заплата и минималните осигурителни прагове) като основна надежда за по-висока заетост и доходи се очертава очакваният през 2014 г. по-висок ръст на брутния вътрешен продукт.

Въпреки това растеж на БВП от порядъка на 1-1,5% едва ли ще бъде достатъчен, за да окаже чувствителен ефект както върху заетостта, така и върху доходите. Към този момент като потенциален източник на допълнителен растеж на тези индикатори се очертава единствено евентуалното повишаване на търсенето в рамките на ЕС. Възможността 2014 да бъде „нулева година“ по отношение на заетостта и доходите остава реална.

✓ Икономическият растеж може да надхвърли 1% през 2014 г.

И тази година той ще е функция на растежа в ЕС, тъй като няма изгледи за съществено подобрене на трудовия пазар, смята Десислава Николова от ИПИ

Икономиката на България е успяла отново да засили своя растеж през последното тримесечие на 2013 година. Такъв извод прави икономистът от Института за пазарна икономика (ИПИ) Десислава Николова на база на експресната оценка на НСИ, публикувана преди дни.

Сезонно изгладените данни за БВП показват реален растеж от 1% на годишна база през последното тримесечие, което го прави най-силното за икономиката тримесечие на миналата година.

Припомняме, че икономистът Калоян Стайков от ИПИ прогнозира пред Investor.bg ръст на икономиката от 1% и за тази година. От анализаторската компания Business Monitor International (BMI) посочиха в доклад, че икономическият растеж на България ще се ускори през второто тримесечие на тази година заради по-високи публични разходи и повишение на българския износ.

Мотор на икономиката през 2013 г. отново е било външното търсене, тоест износьт, който бележи ръст от 9,4% на годишна база, посочва Десислава Николова. Вътрешното индивидуално потребление остава потиснато и за четвърто поредно тримесечие се свива на годишна база. Тук изненада надали би трябвало да има, предвид факта, че възстановяването на пазара на труда от кризата все още не се е случило, отчита експертът.

Все пак трябва да се отчете фактът, че през 2013 година пазарът на труда излъчи няколко положителни сигнала. За първи път се наблюдава, макар и слабо, увеличение на броя на заетите на годишна база (през първото полугодие).

Броят на обезкуражените стабилно намаляваше на годишна база, а безработните продължиха да нарастват, т. е. все повече хора се окуражиха, че могат да намерят работа и започнаха активно да търсят такава. Коефициентът на заетост продължи леко да нараства спрямо 2012 година, макар и това да се дължеше основно на неблагоприятните демографски процеси, а именно – по-бързо свиване на работната сила спрямо намалението на броя на заетите (особено през второто полугодие).

В същото време колективното потребление, тоест бюджетните разходи, продължават да бележат ръст спрямо същия период на миналата година (2,9% за последното тримесечие), което отразява параметрите на бюджетната политика през 2013 година.

Може би най-голямата негативна изненада в данните за последното тримесечие е възобновеният спад на инвестициите на годишна база, сочат данните в анализа. След рязкото свиване на инвестициите до 2011 година, от 2012 година насам наблюдаваме един мъчителен опит за оттласкването им от дъното. За четири поредни тримесечия (от последното на 2012 година) имаме увеличение на вложенията на годишна база, което даваше надежда, че е започнала една по-трайна положителна тенденция на възстановяване на капиталотообразуването.

Данните за последните три месеца на 2013 година обаче опровергаха тези очаквания, тъй като според тях инвестициите са се свили с 0,7% на годишна база. Това, на фона на относително ниската база от последното тримесечие на 2012 година (когато те отново спадат с 0,8%), сигнализира, че инвестициите, подобно на пазара на труда, все още не са преодолели последствията от кризата, посочва анализаторът.

Това не е изненадващо, предвид факта, че на база предварителните данни на БНБ нетните преки чужди инвестиции се свиват със 17% през 2013 година спрямо 2012 година. Възможно е и задържането на европейските разплащания по редица капиталови проекти в края на миналата година също да е повлияло негативно на инвестиционната активност, отразена в данните за последното тримесечие.

На база на последните данни и съдейки от традиционните сезонни колебания на производения продукт, от ИПИ изчисляват реален растеж от около 0,6% на годишна база за миналата година. Този растеж всъщност представлява най-ниския темп на нарастване на икономиката от кризата насам и не би могъл да бъде повод за радост.

Все пак преобладаващите очаквания за 2014 година са за засилване на растежа на европейската икономика и съответно – на българската. Експресната оценка за икономиката през последното тримесечие на 2013 година подкрепя тези очаквания.

Растежът в България и тази година ще остане функция от икономиката на останалите страни в ЕС, тъй като към момента няма изгледи за чувствително подобрене на местния пазар на труда, а оттам – и на вътрешното потребление. Ако се сбъднат положителните прогнози на ЕК за икономиката на ЕС, която се очаква да отбележи растеж от 0,9% тази година, то ръстът на БВП на България има всички шансове да прехвърли 1% през 2014 година, прогнозира от ИПИ.